

Kako izgleda i što donosi novi program Poslijediplomskog studija javnog zdravstva?

(The new public health postgraduate programme features and perspectives)

Selma Šogorić

Škola narodnog zdravlja "dr Andrija Štampar"

Vjerujem da se i dan danas ulazeći u javnozdravstvenu profesiju mladi liječnici pitaju po čemu smo to mi specijalnost «drugačija od drugih». Koja su to znanja i vještine koja moramo usvojiti? I što mi to u stvari radimo? Područje **kompetencije specijalista javnog zdravstva definirane** su kroz tri područja – promicanje zdravlja, sprečavanje bolesti i unapređenje kvalitete i organizacije rada sustava zdravstva. Devet je grupa kompetencija od kojih se četiri smatraju bazičnim i pet specifičnim. One bazične odnose se na:

1. Ocjenu zdravstvenog stanja populacije (nadzor nad i procjena zdravlja i kvalitete života stanovništva)

2. Procjenu učinkovitosti javnozdravstvenih intervencija, programa i (zdravstvene) službe (kritička procjena dokaza vezenih uz učinkovitost zdravstvene (ili uz zdravlje vezane) intervencije, programa ili usluge te primjena tog znanja u praksi u smislu unapređenja zdravstvenih usluga ili intervencija kroz monitoring ili evaluaciju)

3. Razvoj i implementaciju zdravstvene politike i strategije (utjecaj na razvoj zdravstvene politike i njezinu implementaciju te procjena njezinog utjecaja na zdravlje)

4. Strateško rukovođenje i suradnja s drugim sektorima na razvoju zdravlja (vođenje tima i pojedinaca, izgradnja partnerstva, razvoj kapaciteta i sposobnosti, suradnja s drugim stručnjacima i organizacijama i učinkovito korištenje medija u svrhu promicanja zdravlja).

Specifične kompetencije vezane su uz:

5. Unapređenje zdravlja (promicanje zdravlja kroz utjecaj na način života stanovništva te kroz utjecaj na čimbenike socioekonomskog, fizikalnog i kulturološkog okruženja - metodama promicanja zdravlja, uključivo i zdravstvenog odgoja, okrenutima populaciji, zajednici i pojedincu)

6. Sprečavanje bolesti (zaštitu zdravlja stanovništva od zaraznih bolesti i okolinskih rizika primjenom lepeze metoda od utvrđivanja štetnih čimbenika i procjene rizika do unapređenja zdravlja implementacijom odgovarajućih intervencija)

7. Kvalitetu i organizaciju sustava zdravstvene i socijalne skrbi (podrška odabiru i ugovaranju zdravstvenih usluga, kliničkom prosuđivanju, unapređenju sigurnosti pacijenata, očuvanju pravičnosti u pružanju zdravstvene zaštite te odabiranje prioriternih zdravstvenih i socijalnih usluga)

8. Javnozdravstvene podatke (PH intelligence) (prikupljanje, stvaranje, sinteza, procjena, analiza, interpretacija i komuniciranje podataka kojima se mjeri zdravstveno stanje, rizici, potrebe i učinci na zdravlje definirane populacije) i

9. Akademsko javno zdravstvo (nastava i istraživanje u javnom zdravstvu).

Naš novi, revidirani program Poslijediplomskog studija iz JAVNOG ZDRAVSTVA ima za cilj pomoći studentima da razviju navedene bazične i specifične javnozdravstvene kompetencije.

Iako se Poslijediplomski studij javnog zdravstva kiti nazivom najstarijeg poslijediplomskih studija u nas (postoji od 1948. godine) namjera nam je bila da mu, kroz reviziju nastavnog programa, uz tradiciju (prošlost) pridodamo i sadašnjost i budućnost. U današnjoj tranzicijskoj Hrvatskoj radi procesa privatizacije i decentralizacije javno zdravstvo postaje društveno još značajnije. I lokalna i regionalna samouprava, i nacionalna uprava, i sustavi zdravstvene i socijalne skrbi, i nevladine udruge trebaju stručnjake ove vokacije. Stoga ovim specijalističkim studijskim programom polaznike osposobljavamo za ulogu koordinatora i nositelja javnozdravstvenih aktivnosti u zajednici i sustavu zdravstvene i socijalne skrbi.

Nastavni paket čini grupa predmeta zajedničkog dijela curriculumu, grupa predmeta specifičnog djela curriculumu i grupa izbornih predmeta koja studentima omogućava uže (subspecijalističko) profiliranje područja budućeg profesionalnog javnozdravstvenog djelovanja. U prvom semestru studenti slušaju predmete zajedničkog dijela curriculumu: Zdravlje i društvo, Zdravlje i sustav zaštite zdravlja, Zdravlje, socijalna i zdravstvena politika, Statističke i epidemiološke metode u javnom zdravstvu, Promicanje zdravlja, zdravstveni odgoj i zdravstvena komunikacija, Okoliš i zdravlje i Uvod u zdravstvenu ekonomiku. U drugom semestru slušaju predmete specifičnog djela curriculumu: Zdravlje u zajednici – procjena zdravstvenog stanja i planiranje za zdravlje, Javnozdravstvene intervencije, Planiranje i organizacija te rukovođenje kvalitetom u sustavu zdravstva, Vještine zdravstvenog

menadžmenta i intersektorske suradnje i Zdravstvenu tehnologiju.

Ponuđene izborne predmete studenti odabiru ovisno o osobnom afinitetu i potrebama radnog mjesta. Tako se npr. može odabrati paket izbornih predmeta "Generalist" namijenjen liječnicima na specijalizaciji iz javnog zdravstva iz «manjih» županijskih zavoda kao i djelatnicima županijske ili lokalne samouprave. Paket izbornih predmeta koji omogućava profiliranje prema «Zdravlju zajednice i javnozdravstvenim intervencijama» ili «populacijskim grupama ili grupama bolesti ili vrstama rizika» namijenjen je liječnicima na specijalizaciji iz javnog zdravstva iz većih županijskih zavoda te djelatnicima državnih i nevladinih agencija. Liječnici na specijalizaciji iz javnog zdravstva iz većih županijskih zavoda te djelatnici ustanova sustava zdravstva, državnih agencija, zdravstvenog osiguranja i farmaceutskih kuća mogu odabrati paket «Organizacije sustava zdravstvene zaštite».

Novost je također da studij traje dva semestra i uz 340 sati obavezne ima i 170 sati izborne nastave. Nastava se održava od veljače tekuće godine do siječnja slijedeće godine, sedam do deset radnih dana svakog mjeseca, osim kolovoza, u pravilu u poslijepodnevnim satima. Studij završava obranom stručnog poslijediplomskog rada kojim se dobiva diploma javnog zdravstva (ekvivalent međunarodnom MPH).